

Kommunstyrelsen

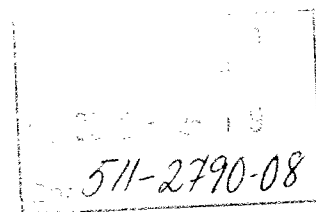
Sammanträdesdatum

2007-11-06

Blad nr

22 (49)

Ks/2007:361

§ 218**Bildande av Källfors naturreservat****Sammanfattning av ärendet**

Föreligger skrivelse från kommunledningskontoret daterad 8 oktober 2007. Av skrivelsen framgår att plan- och miljökontoret under en lång tid har hanterat situationen i Husån i Källfors och föreslår att ett reservat bildas som säkerställer slutligt naturvärdena i området.

Husån är ett varierat vattendrag med korta forsar, sel och strömvassdrag. Vattnet i ån är mycket klart eftersom de djupa källsjöarna Önskasjön och Yttre Lemesjön fungerar som sedimentfällor. Husån utgör ett viktigt ekosystem för de hotade arterna flodkräfta, utter och flodnejonöga. Den är även betydelsefull för strömlevande arter såsom harr och havsöring.

Den mark som ingår i reservatet ägs av Örnsköldsviks Naturskyddsfond. Plan- och miljönämnden har inte yrkat på några särskilda medel för reservatsarbetet utan de arbeten som måste till för bl.a. utrivningen av kraftverket avses finansieras med externa medel.

Kommunledningskontoret ställer sig bakom plan- och miljökontorets förslag och föreslår kommunstyrelsen att fastställa bildandet av Källfors naturreservat.

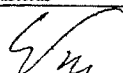

Beredande organs förslag till beslut

Kommunledningskontorets skrivelse daterad 8 oktober 2007.
Näringslivs- och planeringsutskottets § 49/2007.

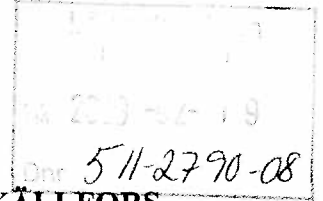
Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fastställer bildandet av Källfors naturreservat enligt "Förslag till reservatsbeslut för Källfors naturreservat" daterat 28 augusti 2007 samt "Förslag till skötselplan för Källfors naturreservat" daterat 28 augusti 2007.

Justeras			
			

Npu 349/2007

Godkänt av Plan- och miljönämnden 2007-08-30, § 138.

**FÖRSLAG TILL BESLUT OCH RESERVATSFÖRESKRIFTER FÖR KÄLLFORS
NATURRESERVAT, GIDEÅ SOCKEN, ÖRNSKÖLDSVIKS KOMMUN**

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Örnsköldsviks kommun att förklara det område som utmätts i fält som naturreservat. Reservatsgränsen illustreras av karta 1 (gul linje = gränsen utgör nuvarande strandlinje och blå linje = gränsen korsar Husån). Reservatets namn skall vara Källfors naturreservat.

Karta 1. Illustration av gräns för Källfors naturreservat. Reservatsgränsen utgörs av nuvarande strandlinje (gul linje), förutom på två ställen där gränsen korsar Husån (blå linje). Den reservatsgränsen som utmätts i fält är den som gäller.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Källfors naturreservat
Kommun	Örnsköldsviks kommun
Län	Västernorrlands län
Lägesbeskrivning	40 km NO Örnsköldsvik
Socken	Gideå socken
Topografisk karta	20 J Vännäs 0 c
Ekonomisk karta	Flärke 20J:00

Fastigheter	Gideå-Hundsjö 1:15, Gideå-Hundsjö 1:14, Gideå-Hundsjö 1:13, Gideå-Hundsjö 1:61, Gideå-Hundsjö 1:70, Norrgissjö 4:41 och en samfälld kvarn – linsänkeplats.	
Markägare	Gideå-Hundsjö 1:15	½ Strömgren, Kerstin Majbritt ½ Strömgren, Seth Ola
	Gideå-Hundsjö 1:14	½ Sjöqvist, Anders ½ Sjöqvist, Christina
	Gideå-Hundsjö 1:13	Lindström, Georg
	Gideå-Hundsjö 1:61	½ Sjöqvist, Anders ¼ Strömgren, Kerstin Majbritt ¼ Strömgren, Seth Ola
	Gideå-Hundsjö 1:70 Norrgissjö 4:41	Stif. Örnsköldsviks naturskyddsfond Renlund, Per Anders
Delägare samfälld kvarn – linsänkeplats	½ Gideå-Hundsjö 1:13 ¼ Gideå-Hundsjö 1:14 ¼ Gideå-Hundsjö 1:15	
Fastighetsanknutna rättigheter	<p>Fastigheterna Gideå-Hundsjö 1:13, 1:14, 1:15 och 1:61 samt samfälligheten belastas av servitut till förmån för Gideå-Hundsjö 1:70 avseende rätt av Husån inom området för kraftstationsanläggning utnyttja hälften av det vatten som tillhör gemensamma och enskilda fastigheter.</p> <p>Fastigheten Gideå-Hundsjö 1:14 belastas av servitut till förmån för Gideå-Hundsjö 1:70 avseende rätt till vattenområde i Husån på Gideå-Hundsjö 1:14 för kraftstation samt väg.</p>	
Fiskevårdsområde	Nedre Husåns fiskevårdsområde	
Areal	1,5 ha	
Förvaltare	Örnsköldsviks kommun genom tekniska kontoret	

Beskrivning av området

Husån är ett varierat vattendrag med korta forsar, sel och strömvassnitt. Vattnet i ån är mycket klart eftersom de djupa källsjöarna Önskasjön och Yttre Lemesjön fungerar som sedimentfällor. Husån utgör ett viktigt ekosystem för de hotade arterna flodkräfta, utter och flodnejonöga. Den är även betydelsefull för strömlevande arter såsom harr och havsöring. För närvarande finns det en kraftstation i området vilken ska rivas.

Syftet med reservatet

Syftet med Källfors naturreservat är att skydda och återställa en värdefull livsmiljö för flodkräfta, utter, flodnejonöga, havsöring och harr. En fri vandring i Husåns vattensystem är

även ett krav för att bevara det inhemska beståndet av flodpärlmussla. Därför ska Källfors kraftstation rivas ut.

Skälen för beslutet

Källfors naturreservat utgör en värdefull livsmiljö för flodkräfta och ett nyckelområde för fiskvandring. De största hoten mot biologisk mångfald och skyddsvärda arters livsmiljöer i vattendrag är vattenreglering och vandringshinder. Därför är det mycket viktigt att återskapa och bibehålla en oreglerad åfåra med fri vandring. Att åtgärda partiella vandringshinder i Husån från havet upp till Yttre Lemesjön är dessutom i linje med Örnsköldsviks kommuns översiktsplan. Beslutet att bilda ett naturreservat bidrar även till att uppfylla miljökvalitetsmålen "Levande sjöar och vattendrag" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Kommunen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25§ miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående värden finns skäl för att besluta om att bilda naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter och fastställa en skötselplan.

Föreskrifter för Källfors naturreservat

Med stöd av 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver kommunen följande.

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

- 1 § Det är förbjudet att inom reservatet
- A1. uppföra byggnad eller anläggning på såväl mark som i vatten såsom vallar, bryggor, pirar, pålning, stensättning, vågbrytare, erosionsskydd, luft- eller markledning.
- A2. muddra, dika, dämna, föra bort vatten eller på annat sätt bedriva vattenverksamhet.
- A3. borra, gräva, spränga, schakta, utfylla, tippa, anordna upplag.
- A4. bedriva sand eller grusutvinning.
- A5. använda eller sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, gödselmedel eller näringsämnen.

Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

- 2 § Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.
- B1. utmärkning av reservatet.
- B2. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
- B3. utrivning av Källfors kraftstation.
- B4. biologisk återställning.

Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

- 3 § Det är förbjudet att inom reservatet
- C1. skada, plocka eller samla in vattenväxter eller vattenväxtdelar.
- C2. fänga och insamla ryggradslösa djur.

Föreskrifterna (A, B och C) gäller ej åtgärder som behövs för utrivning av Källfors kraftstation och biologisk återställning. Föreskrifterna utgör heller inget hinder för eventuella krav beträffande utrivning av kraftstation och biologisk återställning från myndighet eller domstol.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm. fastställer kommunen bifogad skötselplan.

Ärendets beredning

Kontakt har tagits med berörda sakägare och myndigheter. Samtliga tillstyrker reservatsbildningen. Sakägare har godkänt bildandet.

Bilaga: "Förslag till skötselplan för Källfors naturreservat" daterad 2007-08-28

Godkänt av Plan- och miljönämnden 2007-08-30, § 138.

FÖRSLAG TILL SKÖTSELPLAN FÖR KÄLLFORS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syfte med naturreservatet

Syftet med Källfors naturreservat är att skydda och återställa en värdefull livsmiljö för flodkräfta, utter, flodnejonöga, havsöring och harr. En fri vandring i Husåns vattensystem är även ett krav för att bevara det inhemska beståndet av flodpärlmussla.

2. Beskrivning av bevarandevärden

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Källfors naturreservat
Objektnummer	
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västernorrlands län
Kommun	Örnsköldsviks kommun
Markslag (ha): Vattendrag av fennoskandisk typ	1,5 ha

2.2 Historisk markanvändning

Tidigare låg en kvarn i området men den har sedermera ersatts av Källfors kraftstation.

2.3 Områdets bevarandevärden

Källfors naturreservat utgör livsmiljö för flera skyddsvärda arter och är ett nyckelområde för fiskvandring. De prioriterade skyddsvärda arterna är:

- Flodkräfta
- Utter
- Flodnejonöga
- Flodpärlmussla
- Havsöring
- Harr

PLANDEL

3. Skötselområde med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemål

- Flodkräfta, flodnejonöga, havsöring och harr ska ha livskraftiga populationer.
- Livsmiljön för vattenlevande organismer skall återställas.
- Den återställda livsmiljön ska skyddas från negativ påverkan.
- Vattenlevande organismer ska skyddas från de åtgärder som är negativa.
- Vattenlevande organismer ska ha fri vandringsväg.

Skötselåtgärder

- Biologisk återställning
- Riva ut Källfors kraftstation

4. Uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts ska ske. Kommunen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder utförts.

4.2 Uppföljning av bevarandemål

Kommunen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 10:e år.

Plan- och miljökontoret

KÄLLFORS NATURRESERVAT
Sammanställning av godkännanden m.m.

Godkännande m.m.	Kommentar
1. Gideå-Hundsjö 1:13, samfällad kvarn- linsänkeplats Georg Lindström Godkännande den 15 juni 2007	
2. Norrgissjö 4:41 Per Anders Renlund Godkännande den 14 juni 2007	
3. Gideå-Hundsjö 1:15, 1:61, samfällad kvarn- linsänkeplats Kerstin Strömgren Föreläggande den 14 maj 2007 Delgivningskvitto den 21 maj 2007 Godkännande den 15 augusti 2007	
4. Gideå-Hundsjö 1:15, 1:61, samfällad kvarn- linsänkeplats Ola Strömgren Föreläggande den 14 maj 2007 Delgivningskvitto den 21 maj 2007 Godkännande den 15 augusti 2007	
5. Gideå-Hundsjö 1:14, 1:61, samfällad kvarn- linsänkeplats, Arnold Sjöqvist's kraftstation Anders Sjöqvist Föreläggande den 14 maj 2007 Godkännande den 15 augusti 2007	
6. Gideå-Hundsjö 1:14, samfällad kvarn- linsänkeplats Christina Sjöqvist Föreläggande den 14 maj 2007 Godkännande den 15 augusti 2007	

Plan- och miljökontoret

<p>7. Gideå-Hundsjö 1:70 Stiftelsen Örnsköldsviks naturskyddsfond</p> <p>Godkännande den 26 juni 2007</p>	
<p>8. Nedre Husåns FVO Remiss den 25 maj 2007</p> <p>Yttrande den 30 maj 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bifaller reservatsförslaget.	—
<p>9. Fiskeriverket Remiss den 19 juni 2007</p> <p>Yttrande den 26 juni 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har en mycket positiv inställning till att reservatet bildas. • Konstaterar att reservatsföreskrifterna inte kommer att inskränka på möjligheterna att bedriva fiske i Husån.	— —
<p>10. Tekniska kontoret Remiss den 29 juni 2007</p> <p>Yttrande den 3 juli 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inga erinringar av reservatsförslaget under förutsättning att kontoret ej belastas med kostnader för framtida drift.	—
<p>11. Länsstyrelsen Remiss den 13 augusti 2007</p> <p>Yttrande den 22 augusti 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lovvärt att kommunen vill bilda reservat i Husån. • Komplettera beskrivningen. • I föreskrifterna bör det framgå vad som ska göras i form av några huvudord. • Saknar ett avsnitt i skötselplanen som anger hur kraftstationen ska rivas, när och av vem.	— Justerat. Justerat. Detaljer rörande utrivningen kommer att tas fram vid en projektering i ett senare skede.

Plan- och miljökontoret

<ul style="list-style-type: none"> • Saknar en förklarande text som anger vilken strandlinje som utgör gräns. • Finns det någon anläggning i området som behöver underhållas? • Saknar tydliga mätbara bevarandemål. • Föreslår att formuleringen "bidrar till att uppfylla" används istället för överensstämmer. • Komplettera "Ärendets beredning". • Kulturmiljöer bör nämnas i skötselplanen. • Överväg hur reservatsbeslutet förhåller sig till gällande vattendom.	<p>Det är nuvarande strandlinje som gäller. Den gällande gränsen kommer utmätas i fält.</p> <p>Nej.</p> <p>Har setts över.</p> <p>Justerat.</p> <p>Justerat.</p> <p>Justerat.</p> <p>Nuvarande kraftverksägare är positiv till utrivning. Erforderliga tillstånd kommer att införskaffas.</p>
---	---